

(דף קצ"ב ע"א) בְּלֹהוּ וְלֹא אֲשַׁתָּאֵר בְּהוּ פְּסוּלַת כְּלָל.

אָמַר לוֹן אַהֲרֹן, (שמות לב) פָּרְקוּ נְזָמֵי הַזֹּהֵב, וְכִי לֹא הָוָה לוֹן דְּהִבָּא אַחֲרָא. אֵלֶּא אָמַר אַהֲרֹן, בְּעוֹד דְּאִית לוֹן קִטְטָה בְּבִנְיָהּ וּבְנִשְׂיָהּ, יִתְעַכְּבוּן, וּבִין פֶּדָ יִתִּי מִשָּׂה. תָּא חֲזִי, תְּנִינֵן קִשִּׁים גְּרִים לְיִשְׂרָאֵל פְּסַפְחַת בְּבִשְׂר חֲחִי, כָּל שְׂכַן אֱלִין, דְּלֹא הוּוּ גְרִים כְּדָקָא יֵאוּת. אֵינֵנוּן מָה עֲבָדוּ. וַיִּתְּפָרְקוּ כָּל הָעָם אֶת נְזָמֵי הַזֹּהֵב אֲשֶׁר בְּאַזְנֵיהֶם. כַּמָּה אֲלִפִּי וּרְבִינוּן הוּוּ מְנַזְמִיהוּן תַּמָּן.

מָה כְּתִיב, וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיַּצַּר אוֹתוֹ בַּחֲרָט וּגו'. אַהֲרֹן לֹא אֲסַתְמַר, מֵאֵינֵנוּן תְּרִין חֲכִימִין, דְּהוּוּ בְּרִישִׁיהוּן דְּהַהוּא עֲרַב רַב. חַד מְנַיְיָהוּ הָוָה קְמִיָּה, וְאַחֲרָא הָוָה עֲבִיד בַּחֲרָשׁוּי. פִּינוּן דְּתַרְנוּיְיָהוּ אֲתִינְעִטוּ כְּחֲדָא, נְטִלוּ הַהוּא דְּהִבָּא, (חַד) תְּרִין שְׁלִישֵׁי בִידָא דְּחַד, וּשְׁלִישׁ בִּידָא דְּאַחֲרָא. בְּגִין דְּהִכִּי אֲעֲטִירֵךְ בְּהַהוּא זִינָא דְּחֲרָשָׂא.

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר אִי חֲסִידָא קְדִישָׂא, אַהֲרֹן מְשִׁיחָא דְּאַלְהָא רַבָּא, בַּחֲסִידוּתְךָ נְטִלוּ כַּמָּה מַעֲמָא קְדִישָׂא. וְאַנְתָּ לֹא הוּוּ יָדַע לְאַסְתְּמָרָא. מָהוּ עֲבָדוּ. כַּד מְטוּ שִׁית שְׁעַתִּין, וַיִּזְמָא הָוָה בְּמַתְקָלָא, נְטִלוּ הַהוּא דְּהִבָּא דְּפָרִיקוּ מְאוּדְנִיָּהוּן. מְאִי טַעֲמָא. בְּגִין דְּמֵאֵן דְּאַעֲטִירֵךְ לְמַעֲבַד חֲרָשָׂא, לֹא בְּעִי לְמִיחַס עֵינָיו עַל מְמוּנָא. וְאֵינֵנוּן אָמַרְי, שְׁעַתָּא קְמִיָּא לָן, אִי אָנֹן לֹא מַעֲכָבִין. לָאוּ שְׁעַתָּא לְמִיחַס עַל דְּהִבָּא, מִיָּד וַיִּתְּפָרְקוּ כָּל הָעָם. מְאִי וַיִּתְּפָרְקוּ. כַּמָּה דְּאַתְּ אָמַר (מַלְכִים א יט) מְפָרַק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים, דְּחַבִּילוּ וְתַבְרוּ אוּדְנִיָּהוּ. בְּכָה כְּמִלְקְדָמִין וְאָמַר אִי עֲמָא קְדִישָׂא אִי עֲמָא קְדִישָׂא, דְּקוּדְשָׂא בְּרִיךְ הוּא.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּבִבְיָה, וְאָמַר, (שמות כא) וְהִגִּישׁוּ אֲדָנָיו אֶל הָאֱלֹהִים וּגו'. הָא אֲוִקְמוּנָה חֲבָרְיָא, אֲזִין דְּשִׁמְעַת בְּסִינֵי, (ויקרא כה) פִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים וּגו'. וְאִיְהוּ פָרִיק עוֹל מְלַכּוֹת שְׁמַיִם מַעֲלִיָּה, וְזָבִין גְּרַמִּיָּה לְאַחַר, תַּרְצַע. וְאַלְיִן תְּיִבִיא רְשִׁיעִין, גּוּבְרִין בִּישִׁין, בְּתִיאֹבְתָא דְּלֵהוּן לְמַהֲדָר לְסַרְחַנְיָהוּ, לֹא בְּעוּ מְנַשִּׂיָּהוּן וּבְנִיָּהוּן אֵלֶּא חַבִּילוּ אוּרְחִיָּהוּ (ס"א אוּדְנִיָּהוּ) וְאַתְּפָרְקוּ מַעוֹל שְׁמַיָּא דְּפָקִיד לְהוּ מִשָּׂה, וְתַבְרוּ אוּדְנִיָּהוּ, דְּלִית לוֹן חוּלְקָא בְּשָׂמָא קְדִישָׂא, וְעֲמָא קְדִישָׂא.

מָה עֲבָדוּ. פְּלִיגוּ תְּרוּוּיָּהוּ הַהוּא דְּהִבָּא, חַד נְטִיל תְּרִין שְׁלִישִׁין, וְחַד שְׁלִישִׁי. קָמוּ לְקַבֵּל שְׁמַשָּׂא, בְּשִׁית שְׁעַתִּין. עֲבָדוּ חֲרָשִׁיָּהוּ, וּבְלִטּוּ בְּלִטְיָהוּן בַּחֲרָשָׂא דְּפּוּמָא. פִּינוּן דְּמָטָא שִׁירוּתָא דְּשַׁבַּע, אָרִימוּ תְּרוּוּיָּהוּ יְדִיָּהוּ עַל יְדוּי דְּאַחֲרֹן. (וּמְנַלְן דְּמִיָּד דְּתַרְנוּיָּהוּ יָד מִפְּל חַד נְטִיל וְלֹא יִתִּיר) דְּכְתִיב וַיִּקַּח מִיָּדָם, תְּרוּוּיָּהוּ הוּוּ, וְלֹא יִתִּיר. פִּינוּן דְּאִיְהוּ קָבִיל מִיָּדָם (ס"א תְּרִי וְלֹא יְדִיָּהוּ), קָלָא נְפִיק וְאָמַר, (משלי יא) יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רַע, דְּכְתִיב פִּי בָרַע הוּא. אֵייתִי רַע לְעֲלָמָא.

רְזָא דְּמַלְחָה. אֵינֵנוּן רְשָׁעִים חֲטִיבִין חֲרָשִׁין בְּנָזִי דְּבַלְעָם חֲטִיבָא, בְּנֵי בְּנֵי דְּלָבָן רְשִׁיעָא, חָמוּ דְּכּוּס שָׁל בְּרָכָה בִּימִין אִיְהוּ, וּמִן יְמִינָא אֲתַקַּף תְּדִיר. (ס"א יִתִּיר) אָמַרוּ, אִי יְהֵא בְּסִטְר דָּא, הַהוּא רִישָׂא דִּימִינָא, הָא תּוּקְפָא דִּילָן כְּדָקָא יֵאוּת.

פִּינוּן דְּמָטָא שַׁבַּע שְׁעַתִּין דִּיזְמָא, יְהָבוּ לִיָּה לְאַחֲרֹן מִיָּד. אִי אִיְהוּ הָוָה אָמַר לוֹן שׁוּוּ לִיָּה בְּאַרְעָא בְּקַדְמִיתָא, וְאַנָּא אֲטוּל, לֹא הוּוּ יְכַלִּין בַּחֲרָשִׁיָּהוּ כְּלוּם, אֵלֶּא מִיָּדָם נְטִיל. וְקָרָא מְתַרְעֵם וְאָמַר,

וַיִּקַּח מִיָּדָם, חֲמוּ מָה עֲבַד אַהֲרֹן גִּבֹר נְבִיאָה גִבֹר חַפִּים, לֹא יָדַע לְאַסְתְּמָרָא, דְּאֵילֹוּ נָטִיל מֵאַרְעָא,
כָּל חֲרָשִׁין דְּעֵלְמָא לֹא הוּוּ יִכְלִין לְאַעְלָתָא. אֲבָל בְּמָה אַעְלָחוּ בְּעוֹבְדָא דָא, בְּגִין דְּוַיִּקַּח מִיָּדָם וְלֹא
מֵאַרְעָא.

וַיַּעַר אוֹתוֹ בַּחֲרָט, (שמות לב) לֹא כְּמָה דְחֲשָׁבִין בְּנֵי נִשָּׂא, דְּעֲבַד צִיּוּרִין בְּמַחֲוּגָה, אוּ בְּמִלָּה אַחֲרָא.
אֲלֵא אַתָּא קָרָא לְאוֹכְחָא מְלָה, דְּאַהֲרֹן לֹא יָדַע לְאַסְתְּמָרָא. אֵילֹוּ כִּד נָטִיל מִיָּדֵיהוֹן, הָוָה שְׂדֵי
לְאַרְעָא, וְאִף עַל גַּב דְּיִשְׁוֹל לִיהַ לְבָתָּה, לֹא הָוָה (דף קצ"ב ע"ב) אַעְלָח עוֹבְדָא בִּישָׂא דָא. אֲבָל בְּכִלָּא
סִינְעָא בִּישָׂא הָוָה, דְּנִקְיִט דְּהִבָּא, וְשִׁמְרִיהַ מֵעֵינָא, בִּישַׁ בְּתַר בִּישַׁ, מָאִי וַיַּעַר אוֹתוֹ בַּחֲרָט. דְּשִׁנֵּי
כָּל דְּהִבָּא בְּכִיסָא חֲדָא, וְאַסְתְּמַר מֵעֵינָא. בְּדִין סָלִיק כִּלָּא לְעוֹבְדָא.

בְּסִפְרָא דְּהַנּוּדָה אֲשַׁבְּחָנָא, דְּהָוָה אָמַר הֲכִי, בְּרָא יְחִידָאָה יְתִיּוּלָד לְהַהוּא רִישָׁא הַנּוּרָא, וְכִד יִיתוּן
מִבְּשָׂרָא דְּחֲמָרִי, יִטְעִין לִיהַ, בְּהַהוּא דְּעָיִל (ב"א דְּנָטִיל) מְרַגְלָן בְּזִגִין דְּדְּהִבָּא, כִּלָּא דְּעָתָא דִּילִיהַ,
וְדִיּוֹקְנָא יַעֲיִיר בְּצִיּוּרָא בַּחֲרָט. מָאִי בַּחֲרָט. דָּא קְלָמוּסָא דְּאֲנוּשַׁ חֲיִיבָא, דְּאַטְעִי לְבִנֵּי
נִשָּׂא.

וְדָאִי דָא בְּרִירָא דְּמְלָה, דְּאֲנוּשַׁ כִּד אַטְעִי עֵלְמָא, בְּקְלָמוּסָא הָוָה רְשִׁים רְשִׁימִין, דְּכָל דִּיּוֹקְנִין
וּפְלַחְנִין נִכְרָאִין בְּהַהוּא קְלָמוּסָא, (ס"א רְשִׁים רְשִׁימוֹ) וְעַל דָּא כְּתִיב בַּחֲרָט, הַהוּא דְּאַשְׁתְּמוּדַע לְמַעַבְד
הֲכִי. וְדָא הוּא בְּרִירוֹ דְּמְלָה.

וְכִלָּא הָוָה, דְּוְדָאִי בְּכִיסָא אַרְמִי דְּהִבָּא, וְכִסִּי לִיהַ מֵעֵינָא, כְּמָה דְּאַמְרוּ אֵינּוּן חֲרָשִׁין, וְהֲכִי אַעְטְרִידִי
בְּזִינֵי דְּחֲרָשִׁין אֵלִין. וְדָא הוּא עוֹבְדָא דְּחֲרָשִׁין אֵלִין, מְלָה דְּאַעְטְרִידִי בְּאַתְגְּלֵאָה, לְאַתְגְּלֵאָה לְבָתָּה,
אַעְטְרִידִי טְמִירוֹ וְכִסּוּיָא בְּקַדְמִיתָא, דְּיִתְבַּסִּי מֵעֵינָא, וּבְתַר יְפּוֹק אוּמְנָא לְאוּמְנוּתִיהַ. וּמְלָה
דְּאַעְטְרִידִי בְּכִסּוּיָא לְבָתָּה, אַעְטְרִידִי בְּאַתְגְּלֵאָה בְּקַדְמִיתָא.

הַשְּׁתָּא בְּנֵי רְחִימָאִי, רְחִימִין דְּנִפְשָׁאִי, מָה אַעֲבִיד, וְדָאִי אַעְטְרִידִיכְנָא לְגַלְגָּלָה, אַצִּיתוּ וְאַטְמִירוּ מְלִין.
בְּסִטְרָ קַדְשָׁה הַהוּא, אֱלֹהִים דְּקָשׁוּט, מְלָךְ עַל עֵלְמָא, בְּתַלְת (מִלִּין) עֵלְמִין (אַלִּין) אַתְתַּקְרַי. בְּבְרִיאָה.
בְּיַצִּירָה. בְּעֵשִׂיהַ. וְהָא אַתְמַר, רְזָא דְּכָל חֲדָא וְחֲדָא הֲכָא. לְקַבֵּל בְּרִיאָה, וַיִּקַּח מִיָּדָם, מְלָה דְּלֹא
הָוָה בֵּיהַ עַד כְּעַן כְּלוּם. לְקַבֵּל יַצִּירָה, וַיַּעַר אוֹתוֹ בַּחֲרָט. לְקַבֵּל עֵשִׂיהַ, וַיַּעֲשִׂהוּ עַגְל מִסְכָּה. מָאִן
חֲמָא חֲרָשִׁין בְּכָל עֵלְמָא כְּאַלִּין.

הַשְּׁתָּא אֵית לְמִימַר, וְכִי לֹא כְּתִיב וְאַשְׁלִיכְהוּ בְּאִשׁ, וְלֹא יִתִּיר, וּבְדִין וַיַּצֵּא הָעַגְל הַזֶּה. וְהַשְּׁתָּא
אַתְ אַמְרַת וַיַּעֲשִׂהוּ עַגְל מִסְכָּה אֲלֵא חֶס וְשְׁלוֹם דְּאַהֲרֹן עֲבַד, וּקְרָא אוֹכַח דְּכְתִיב וַיִּקַּח אֶת הָעַגְל
אֲשֶׁר עָשׂוּ. אֲבָל מִמָּה דְּכְתִיב וַיִּקַּח מִיָּדָם, וְכְתִיב וַיַּעַר אוֹתוֹ. מִחִילָא דְּתַרִּין אֵלִין, אַתְעֵבִיד כִּלָּא.
כְּבִיכּוּל הוּא עֵבִיד לִיהַ, דָּאִי תַרִּין אֵלִין לֹא הוּוּ, לֹא אַתְעֵבִיד וְלֹא נִפְק לְאוּמְנוּתָא. אֲבָל מָאִן
גַּרְם דְּאַתְעֵבִיד. אֵינּוּן תַרִּין. (כְּבִיכּוּל וַיַּעֲשִׂהוּ אֵיהוּ וְדָאִי עֲשָׂהוּ) בְּעוֹד דְּאֵיהוּ לְקַח מִיָּדָם, אֵינְהוּ הוּוּ עֵבִידִי
חֲרָשִׁיְהוּ, וּמְלַחְשִׁי בְּפּוּמִיְהוּ, וּמְשִׁכִּי רוּחָא לְתַתָּא, מִן סִטְרָא אַחֲרָא.

וּמְשֻׁכוֹ תִרְיִן רוּחִין פְּחָדָא, חַד מִן דְּכָר, וְחַד מִן נְוִקְבָא. דְּכָר אֲתִלְבַּשׁ בְּדִיוֹקְנָא דְשׁוּר. נְוִקְבָא
בְּדִיוֹקְנָא דְחַמּוּר, תְּרוּוּיָהּ הוּוּ פְּלִילָן פְּחָדָא. אַמַּאי תִרְיִן אֵלִין. אֵלָא שׁוּר הָא אֲתַמַּר. חַמּוּר אַמַּאי.
בְּגִין דְּחַרְשִׁין אֵלִין דְּמַצְרָאִי, כְּתִיב בְּהוּ, (יחזקאל כג) אֲשֶׁר בָּשָׂר חַמּוּרִים בָּשָׂרָם.

וְעַל דָּא, כָּל אֵינּוֹן דְּיִשְׂרָאֵל דְּמִיתוּ, אֲתַחֲבֵרוּ בְּהַדְיָהּ בְּלַבְהוֹן. וּבְגִין דְּהוּוּ תִרְיִן דִּיוֹקְנִין, כְּתִיב
אֵלָה אֵלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא כְתִיב זֶה, אֵלָא אֵלָה, תִרְיִן הוּוּ פְּחָדָא, אֲשֶׁר הָעֵלּוּדָה מֵאַרְצֵי מִצְרַיִם.
הָעֵלּוּדָה וְלֹא הָעֵלּוּדָה כְּתִיב.

וַיַּעֲשֶׂהוּ עֶגְלָה מִסֶּכֶה וַיֹּאמְרוּ. (שמות לב) וַיֹּאמֶר לָא כְּתִיב, אֵלָא וַיֹּאמְרוּ, דְּאֲהָרֹן לָא אָמַר מִדִּי. תְּנִינָן,
מֵאָה וְעֶשְׂרִים וְחַמֶּשׁ קְנֻטְרִין הוּוּ בֵּיהּ. הִיךְ כְּתִיב וַיִּקַּח מִיָּדָם, וְכִי בְיָדָם הוּוּ כָּל אֵלִין קְנֻטְרִין. אֵלָא
מִכְּלָלָא דְּאֵינּוֹן קְנֻטְרִין נִטְלוּ מְלִי יְדִיָּהּ. וְהַהוּא זְעִיר, אֲסִתְלַק עַל כְּלָא, כְּאֵילוֹ הוּוּ כְּלָא בִּידֵיָּהּ.
תָּא חֲזִי, מָה כְּתִיב וַיֵּרָא אֲהָרֹן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו. אִי חֲסִידָא קְדִישָׁא, פְּמָה רְעוּתָךְ הָוָה לְטָב, וְלֹא
יְדַעַת לְאַסְתְּמָרָא. בִּינּוֹן דְּאַרְמֵי לִיָּה בְּנוֹרָא, אֲתַתְּקַף חֵילָא דְּסִטְרָא אַחְרָא תַּמָּן בְּנוֹרָא, וְנַפְק